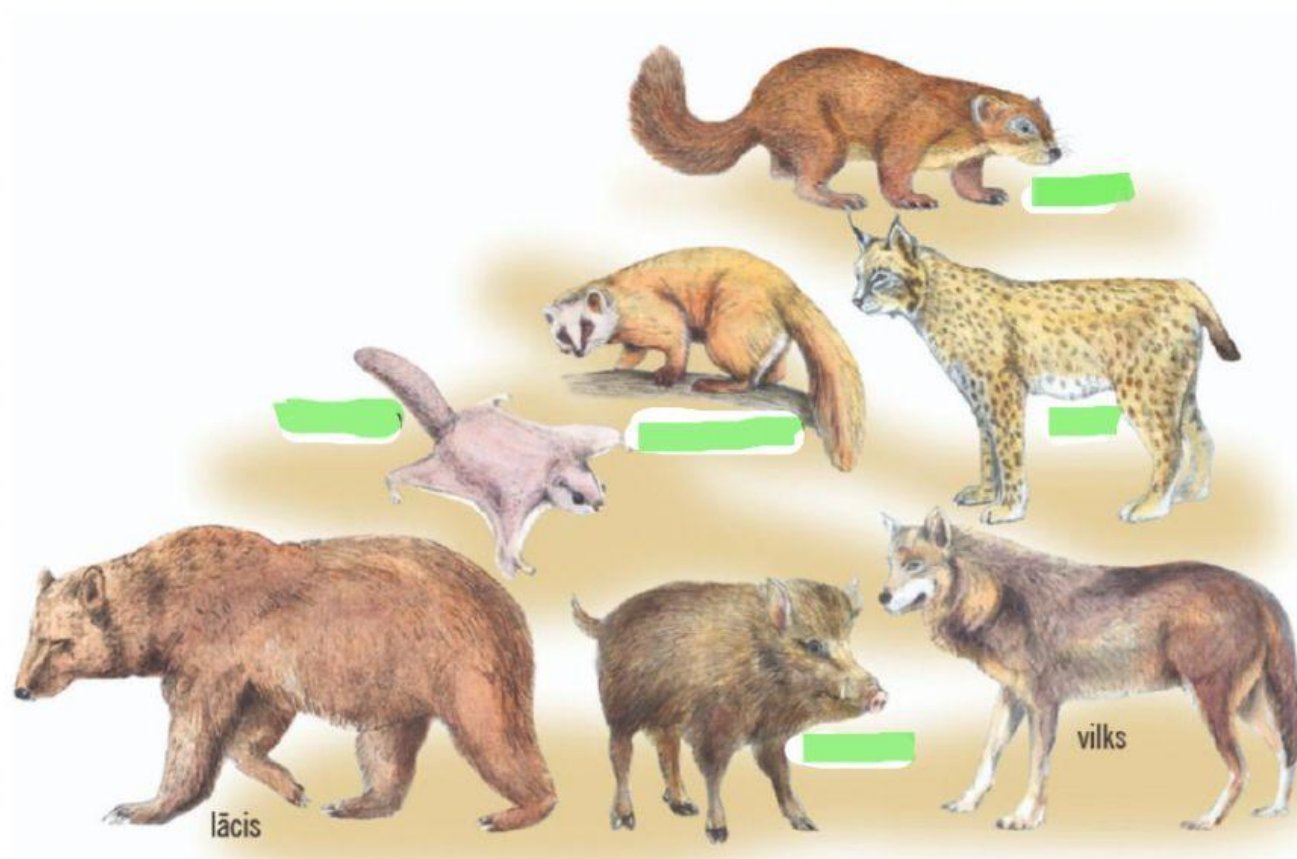

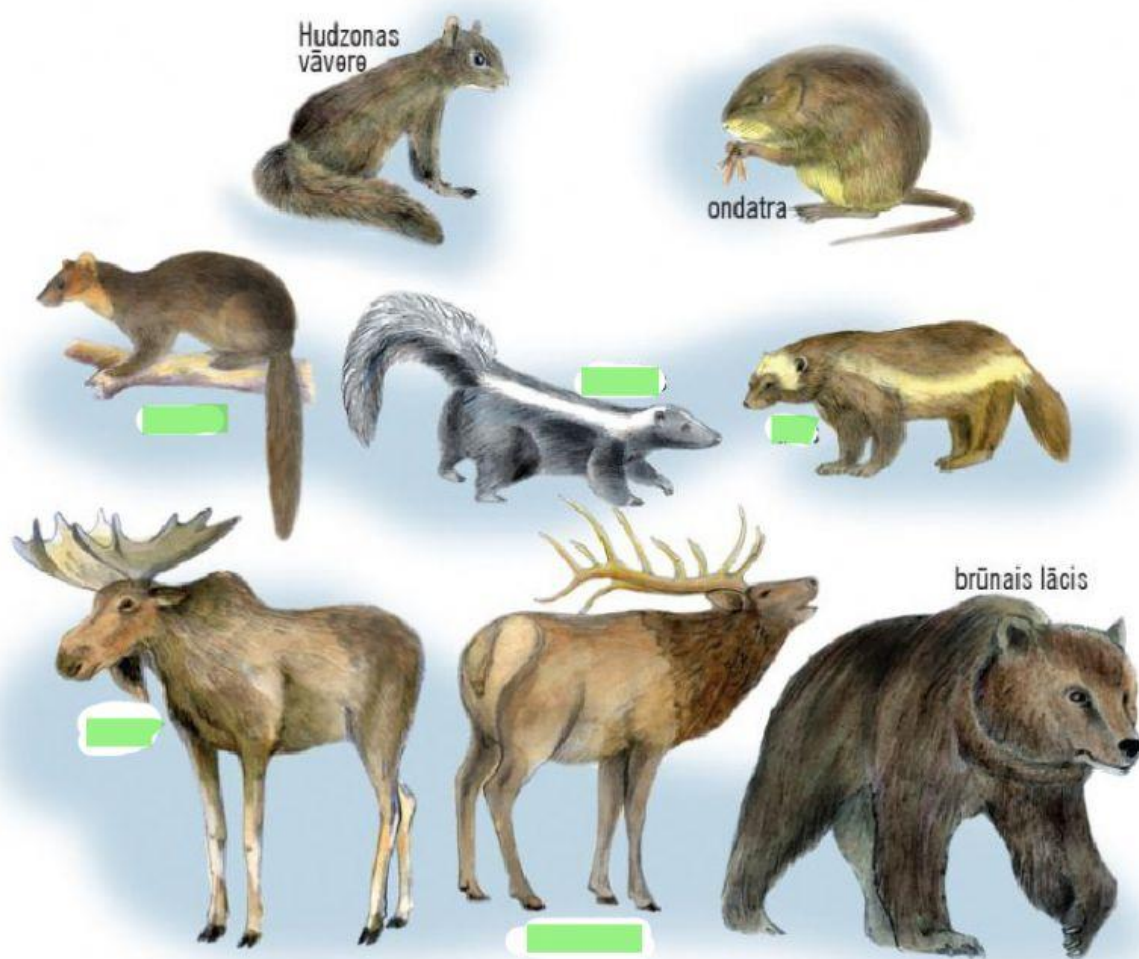
Krievija, Zviedrija, Somija

Mērenā klimata joslā ir izveidojusies mežu zona ar vairākiem mežu tipiem. Plašākās teritorijas **Āzijas daļā**, aizņem taiga jeb skujkoku meži. Arī **Eiropas** Z daļu aizņem taiga. Jūlija vidējā temperatūra ir +16 °C, bet janvāra - 30 °C.

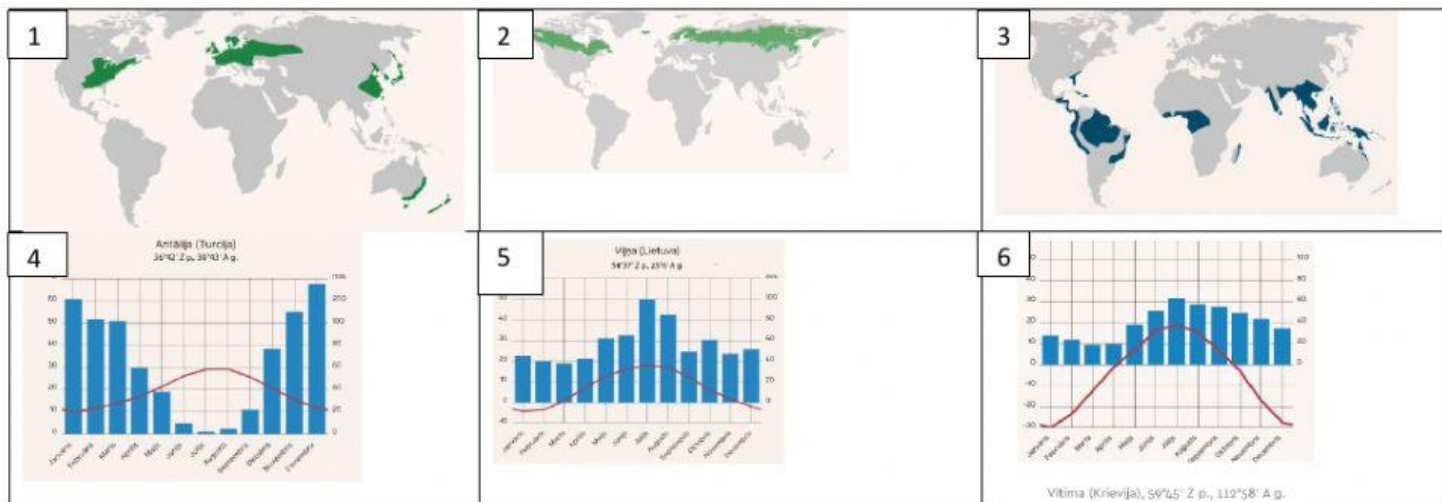
. Raksturīgākie koki ir lapegles, [redacted] priedes, baltegles, egles, priedes, kā arī sīklapji, kas piemērojušies bargajai ziemai — bērzi, kārkli, alkšņi	Sēnes, ķērpji, sūnas aug tieši uz zemes vai tiem ir ļoti seklas saknes. Tie var izdzīvot aukstumā un ar nelielu [redacted] gaismas daudzumu.	Pamežā aug sīki krūmi un dažādi ogulāji (zīlenes, brūklenes, [redacted] u. c.).
Izplatītas ir podzolētās augsnes ar nelielu trūdvielu slāni	Krūmu un ziedaugu vietā taigas zemsēdži veido sūnas, [redacted] un sēnes	Taigā mīt brūnie lāči, vilki, lūši, mežacūkas, vāveres, [redacted], caunas, sabuļi, zaķi.

Taiga Ziemeļamerikā aizņem mērenās joslas ziemeļu daļu. Tur raksturīga gara, auksta ziema un mēreni [] vasara	Ziemeļamerikas taigā aug melnās egles, Kanādas egles, balzama baltegles. Sastopamas arī priedes, apses un [] bērzi	Taigas dzīvnieki ir aļņi, staltbrieži, bebri, [], brūnie lāči, koku dzeloņcūkas, [], skunksi, ziemeļu lūši, Ziemeļamerikas mazās un lielās caunas, [] vāveres u. c.
--	--	---

Ierakstīt skaitli ar kuru kartoshēmā atzīmēta taiga	
Kurā klimatogrammā ir parādīts Taigas klimats	

Krievijā pasaules lielākā taiga stiepjas apmēram 5800 kilometru garumā no Klusā okeāna līdz Urālu kalniem. Šis taigas reģions pēdējā ledus laikmetā bija pilnībā pārklāts ar

Zem taigas esošajā augsnē bieži ir **mūžīgais sasalums**.

Mūžīgais sasalums jeb **sasalums** veidojas Zemes garozas virsējā slānī, ja temperatūra tajā ilgstoši (no 2 vai 3 gadiem līdz pat tūkstošiem gadu) ir zemāka par 0 oC. Mūžīgā sasaluma slāņa biezums var pārsniegt pat 1000 m (maksimālais tā biezums konstatēts — 1500 m). Vasarās atkūst tikai virsējā daļa no 10 cm līdz aptuveni m dziļumam.

Citās vietās pamatklintāja slānis atrodas tieši zem . Gan mūžīgais sasalums, gan cietie ieži kavē ūdens novadišanu no augšnes augšējiem slāņiem	Tur veidojas milzīgas purvu platības, ko klāj sūnas, īsa zāle un nelieli koki. Lai gan vidējais nokrišņu daudzums ir apmēram mm gadā, tomēr iztvaikošana ir salīdzinoši neliela, tāpēc veidojas mitrums	Izplatītākie ir skujkoki, kas ir pielāgojušies, lai pārdzīvotu , aukstās ziemas un taigas vasaras.
To skuju satur ļoti maz sulas, kas palīdz novērst sasalšanu. Tumšā krāsa un trīsstūra formas malas palīdz tām uztvert un absorbēt pēc iespējas vairāk gaismas	Taigas augsnē ir maz vielu. Tā ziemā sasilst, apgrūtinot daudzu augu iesaņķošanu.	Izplatītas ir podzolētās augsnes ar nelielu trūdvielu kārtu, zem kuras atrodas pelnu pelēkas krāsas slānis - slānis.

Podzolētās augsnes veidojas, minerālvielām un organiskajām vielām izskalojoties no augsnes virsējiem horizontiem un nogulsņējoties dziļāk.

Āzijas Klusā okeāna piekrastē, kur ziemas nav tik bargas un ir lielāks nokrišņu daudzums, izveidojusies savdabīgā Usūrijas [redacted], kas plešas no Sihotealina kalniem līdz Japāņu [redacted] piekrastei.	Šajā reģionā līdzās sastopami gan taigas, gan silto dabas zonu augi – baltegles, lapegles, ciedru priedes, īves, ozoli,	Aug Mandžūrijas riekstkoki, Amūras korķkoki, savvaļas vīnogulāji, rododendri, liānas, aktinīdijas.
Mežos dzīvo brūnie lāči un Himalaju lāči, sabuļi, Tālo Austrumu meža kaķi, plankumainie brieži un citi dzīvnieki	Te sastopami pasaulē lielākie tīģeri – Amūras jeb [redacted] tīģeri	Amūras tīģera savvaļas populācija ir apdraudēta straujās mežu izciršanas un malu [redacted] dēļ.

Biotops ir vide, kur augiem, dzīvniekiem un citiem organismiem ir samērā vienveidīgi dzīves apstākļi.

Taigas koki tiek nozāgēti un izmantoti mājokļu celtniecībai, zāgmateriāliem, kā arī papīra, [redacted] un citu materiālu ražošanai	Izciršana palielina arī taigas augsnes [redacted] un [redacted] risku. Bez sakņu sistēmas, kas to nostiprinātu, taigas augsni var izpūst vējš vai noskalot lietus [redacted] sniegs.	Tādējādi zem taigas tiek atsegts pamatklintājs un mūžīgais sasalums, kas nav piemērots daudzām dzīvības [redacted]
--	--	--

Globālā sasilšana.....

Klimata pārmaiņas taigu apdraud dažādos veidos. Siltais klimats veicina [redacted] sasaluma daļēju atkausēšanu	Tā kā šim ūdenim nav, kur notecēt, lielas taigas platības pārņem [redacted]
--	---

Sasilšanas temperatūra [redacted] arī dzīvnieku dzīvotnes	Tiek izstumtas vietējās sugas un piesaistītas [redacted] sugas	Dzīvnieki, piemēram, Sibīrijas tīģeris, nav pielāgoti [redacted] laikam
Tīģera kažoks ir pārāk smags, un ķermenis uzkrāj pārāk daudz [redacted], lai varētu eksistēt mērenā vidē.	Tādi kukaiņi kā mizgrauzis var, piemēram, apdraudēt [redacted]	... Miljoniem šo kukaiņu bojā koku mizu, dēj olas. Inficētie koki iet bojā. [redacted] var iznīcināt veselus mežus un tūkstošiem hektāru taigas.

Klimata pārmaiņu rezultātā vasaras kļūst [] un sausākas	. Nereti izceļas plaši mežu ugunsgrēki	. To cēlonis var būt gan negaisi, gan arī [] darbība
Krievijas austrumos – Sibīrijā milzīgas teritorijas ir [], nav ceļu, lai piekļūtu ugunsgrēku skartajām vietām un tos nodzēstu.	Ugunsgrēki var plosīties pat [] ilgi.	

Krievijas iedzīvotāji. Krievijā dzīvo vairāk nekā [] miljoni iedzīvotāju (9. vieta pasaulē), bet iedzīvotāju blīvums ir tikai 8,3 cilv./km ² .	To var izskaidrot ar teritorijas nevienmērīgo apdzīvotību. Eiropas daļā dzīvo [] 0%, bet milzīgajā Āzijas daļā tikai 20%	Krievijas iedzīvotāju. Sibīrijā lielākā iedzīvotāju koncentrācija vērojama pie Transsibīrijas maģistrāles, bet uz ziemeļiem no 60° paralēles ir gandrīz [] rajoni, jo tur raksturīgi bargi, cilvēku dzīvei nepiemēroti apstākļi.
Laukos raksturīgs apdzīvotās vietas tips ir sādža . Tas ir neliels [] ar vienu galveno ielu, gar kuru rindojas mājas.	Krievijas iedzīvotāji runā vairāk nekā [] valodās un dialektos. Vislielākā tauta ir krievi (apmēram 80%).	Krievijā dzīvo arī tatāri, ukraiņi, baškīri, [].
 Krievijas iedzīvotāju nacionālais sastāvs - čuvaši 1,1% - baškīri 1,2% - ukraiņi 2% - tatāri 3,8% - krievi 79,8% - citi 12,1%	Āzijas daļā dzīvo dažādas ziemeļu tautas — jakuti, ņenci, evenki, [].	Vairākas tautas, piemēram, tatāri, jakuti, čečeni, meklē iespēju realizēt savas pašnoteikšanās tiesības un lemt par [] zemes attīstību.

Saimnieciskais raksturojums. ..

Krievijai pieder vieni no lielākajiem derīgo izrakteņu krājumiem pasaulē: 1. vieta gāzes, 2. vieta akmeņogļu, [] vieta naftas krājumu ziņā	Lieli ir arī dzelzs rūdas, dažādu krāsaino un reto metālu rūdu, sāļu, celtniecības materiālu resursi, kā arī lielas [] un dimantu atradnes	Pa [] gāze un nafta tiek transportēta uz daudzām Eiropas valstīm.
---	---	--

Pie nozīmīgākajām derīgo izrakteņu atradnēm izveidojušies lieli rūpniecības centri, piemēram, kalnos, Altaja kalnos, Kurskas apgabalā, pussalā.	Svarīgākās rūpniecības nozares ir , tērauda ražošana, dažādas mašīnbūves nozares, militārās un kosmosa tehnikas ražošana, ķīmiskā rūpniecība u. c.	Daudzviet rūpniecības attīstība izraisījusi ekoloģisko problēmu saasināšanos. Naftas ieguves vietās ir notikušas naftas vadu avārijas, piesārņojot plašus apvidus un iznīcinot dzīvo dabu

. Krāsainās metalurģijas uzņēmumi piesārņo gaisu, radot iekaisumus un slimības. Noriļska Austrumsibīrijā ir viena no pasaules piesārņotākajām pilsētām.

ZVIEDRIJA

Vairāk nekā pusi Zviedrijas teritorijas aizņem skujkoku meži. Senāk izmantoja galvenokārt kā kurināmo un kā celtniecības materiālu	Mūsdienās to izmanto māju un kuģu būvē, mēbeļu ražošanā, un ražošanā, kā arī citās jomās	Zviedrija dažādus mežrūpniecības produkcijas veidus.
---	--	---

Zviedrija ir bagāta ar dzelzs rūdu un krāsainajiem metāliem. Lielākās dzelzs rūdas atradnes ir aiz [redacted] loka Kirunā	Lielas rūpnīcas ir [redacted] un vairākās citās pilsētās. Tur ražo slaveno „zviedru tēraudu”, kas ir galvenā izejviela dažādu mašīnu, automobiļu un kuģu būvē.	Pasaulē pazīstamas ir <i>Volvo</i> un [redacted] markas automašīnas.
Tālu aiz savas zemes robežām ir pazīstama zviedru mājokļu dizaina firma [redacted], kā arī mobilo telefonu un citu elektronikas iekārtu ražotājfirma <i>Ericsson</i> .		

SOMIJA

Vairāk nekā divas trešdaļas Somijas teritorijas klāj meži. Milzīgas platības aizņem [redacted], bet [redacted] — pat grūti saskaitīt. Nelielā iztvaikošana veicina lieka mitruma uzkrāšanos uz Zemes virsmas.	Galvenā Somijas bagātība ir meži. Nevienā citā Eiropas valstī tie neaizņem tik lielas platības. Mežos aug galvenokārt skujkoki — egles, priedes, baltegles, vietām arī [redacted]. Koksni dēvē par zaļo zeltu, jo katrs piektais [redacted] strādā mežrūpniecībā vai kokapstrādes nozarēs	Somijā no koksnes gatavo ļoti daudz izstrādājumu. Tās ir mēbeles, [redacted] mājas, kā arī celuloze — balta koksnes masa, kuru izmanto [redacted], kartona un mākslīgo šķiedru (viskozes) ražošanā.
Somijā ražo ļoti modernu un jaudīgu mežizstrādes un kokapstrādes [redacted]	<i>Lokomo</i> un [redacted] : firmu mežizstrādes mašīnas veic dažādas operācijas — satver stumbru un nozāgē to, nogriež zarus, sadala vienāda garuma baļķos un sakrauj tos [redacted]. Ar vadības svirām tās vada viens cilvēks.	Modernā tehnika ļauj palielināt koksnes ieguves apjomus. Tomēr pastāv arī problēmas. Ik gadu tiek nozāgēts vairāk koku nekā spēj [redacted]. Lai gan to vietā visur stāda jaunus mežus, paies desmitiem gadu, kamēr koki izaugs lieli. Ziemeļos augušam kokam koksne ir ļoti vērtīga, jo koks aug lēni, koksne kļūst [redacted] cieta un ir piemērota [redacted] izgatavošanai.